MEOSZ Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége
1032 Budapest, San Marco utca 76.
+36 1 388 2387, +36 1 388 2388
meosz@meosz.huwww.meosz.hu

Nyilv.szám:399-3-2017

Dr. Palkovics László
oktatásért felelős államtitkár

Oktatásért Felelős Államtitkárság
1055 Budapest, Szalay u. 10-14.

Budapest

Tárgy: Válasz a mozgáskorlátozott tanulók idegen nyelvi érettségi vizsgájával és az AJB 236/2017. számú ombudsmani jelentéssel kapcsolatos tájékoztatásra

Tisztelt Államtitkár Úr!

A mozgáskorlátozott tanulók írásbeli érettségi vizsgájával kapcsolatos tájékoztatását köszönettel megkaptam, ugyanakkor a Szövetség az ezzel kapcsolatos álláspontját továbbra is fenntartja.

1. Az Ön által leírt két szabályozási területet valóban szükséges elhatárolni egymástól. Az emelt szintű idegen nyelvi érettségi sikeres teljesítésével kapcsolatos szabályozás valóban megfelel az egyenlő bánásmódra vonatkozó nemzetköz sztenderdeknek és hazai jogszabályoknak, Szövetség ezt nem is vitatja. Ezzel szemben az emelt szintű idegen nyelvi értettségi középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsgával való egyenértékűség tekintetében követett gyakorlatot Szövetségünk aggályosnak tartja a tekintetben, hogy a *sajátos nevelési igényű gyermekek* - szükségleteik alapján - *nem egyenlő eséllyel férnek hozzá a megfelelő képesítések megszerzéséhez*, ezzel is *hátráltatva jövőbeni munkaerőpiaci integrációjuk sikerességét. Továbbra is visszásnak tartjuk, hogy a különböző támogatások eltérőek a különböző vizsgákon (ld. nyelvi érettségi és nyelvvizsga), holott ugyanazon személy ugyanazon a kompetenciáit méri. Az ésszerű alkalmazkodás megtagadása hátrányos megkülönböztetésnek minősül, a gyerekeknek a felkészítés és az érettségi során is meg kell kapniuk a szükséges támogatást.*

Álláspontunk szerint a mozgássérült tanulók felmentése számonkérésekből, szintfelmérőkből például a korlátozott írásképességük miatt nem lehet cél, ehelyett *azokat az egyén aktuális állapotához igazított támogatásokat kell megszervezni, eszközöket biztosítani* (pl. számítógép, személyi segítő, stb.), *melyek segítségével azokat a több tanulóhoz hasonlóan teljesíteni tudják.* Vélelmezhető, hogy az is, hogy felmentésben részesülnek, azt is magával vonja, hogy fel sem készítik az érintetteket azzal a tudással, mint a vizsgaköteles tanulókat. Erre tekintettel *hátrányos megkülönböztetésként értékeljük, ha a tanulók valamilyen formában kimaradnak azokból a vizsgákból, amelyeknél a személyes tanulmányuk előmeneteléről kell számot adni.* Ezért is tartjuk fontosnak *a segítő személy értettségi vizsgán történő részvételének jogszabályi feltételrendszerének megteremtését*

Válaszában kitért arra is, hogy a mozgássérült tanulók számára fogyatékosságukra tekintettel a jogszabály különböző kedvezményeket biztosít a felsőoktatási felvételi eljárás során, amelyek azonban álláspontunk szerint *nem pótolhatják a nyelvvizsga (nem az emelt szintű nyelvi érettségi) bizonyítványért járó plusz pontokat, illetve az annak hiánya okozta, akár hosszú távú hátrányokat pl. a munkapiaci elhelyezkedés tekintetében.*

2. Válaszában tájékoztatott arról, hogy a köznevelési-fejlesztési tervek elkészítése során, jogszabály alapján mely szervek véleményét kötelesek kikérni a döntéshozók, amelyek között azonban nem szerepelnek fogyatékos személyek, illetve az ő érdekeiket képviselő szervezetek. A Fogyatékos emberek jogairól szóló ENSZ egyezmény (a továbbiakban: CRPD) 4. cikk 3. pontja állami kötelezettségként rögzíti az érintett személyek és érdekképviseleti szerveik bevonását az

érintetteket érintő kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatalba, amely nemcsak szakmapolitikai, hanem konkrét, helyi ügyek tekintetében is alkalmazandó. Ezért *szükségesnek tarjuk a fogyatékos személyek és érdekképviseleti szerveik bevonását a köznevelés-fejlesztési tervek az inkluzív oktatás elveinek megfelelő felülvizsgálatában, amennyiben szükséges, a megfelelő jogszabályok módosításával.*

3. Szövetségünk pozitív lépésként értékelni az Országos Fogyatékosságügyi Program végrehajtására vonatkozó fő irányvonalak, ugyanakkor sajnálatosnak tartjuk, hogy a Mozgássérültek Egyesületeinek Országos Szövetsége nem került bevonásra a munkacsoportok munkájába. *A jövőre vonatkozóan kérjük Szövetségünk bevonását a mozgássérült személyeket érintő kérdésekben történő döntéshozatal folyamatában.* Emellett továbbra is szükségesnek tartjuk egy, az *inkluzív oktatás szemléletmódjának a magyar oktatási rendszerbe való meghonosítása érdekében, a jogszabályi környezet felülvizsgálatát a fogyatékos emberek jogairól szóló ENSZ Egyezmény 24 cikke, és az általános kommentárnak megfelelően, továbbá célzott stratégia kidolgozását a progresszív teljesülés elindítása érdekében..*

4. A Szövetség álláspontja szerint az inkluzív oktatás gyakorlati megvalósítása érdekében olyan akadálymentesítési megoldásokat kell kidolgozni, amelyek az ésszerű alkalmazkodás elvét követve lehetővé teszik a *digitális technikák alkalmazását* azért, hogy még a fizikai szükségleteik miatt fokozott támogatást igénylő diákok is megszerezhessék a legmagasabb szintű piacképes tudást és képesítéseket. Elengedhetetlen továbbá, hogy a CRPD emberi jogi szemlélete beépüljön a fogyatékos gyermekek oktatását végző pedagógusok, szakemberek képzésébe, áthassa az egész oktatási rendszert.

A különböző, a fogyatékos személyek egyéni szükségleteihez igazodó támogató technológiák oktatási intézményekben történő biztosításával kapcsolatban javasoljukaz olyan *speciális eszközökhöz való hozzáférés biztosítást, mint a fej-, száj-,vagy szemegér, ergonomikus számítástechnikai eszközök, alternatív billentyűzetek, valamint a különböző okoseszközöket, illetve az ezeket támogató szoftvereket (pl. beszédfelismerő, szemkövető szoftverek).* Álláspontunk szerint ezek beszerzését az államnak nagyon magas, akár 100 százalékos arányban szükséges támogatni.

Javasolom álláspontjaink személyes egyeztetés keretében történő összehangolását a mozgáskorlátozott tanulók egyenlő esélyű hozzáférésének mielőbbi biztosítása érdekében.

Budapest, 2017. június 7.

Tisztelettel:

Kovács Ágnes
elnök

MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK EGYESÜLETEINEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
ELNÖK
KÖZPONT